

Aktüel Kültür Dergisi Haziran 2019 / Sayı 112 / Fiyatı 10 TL

İNSAN VE HAYAT

GENÇ HAYAT
ON ÜÇÜNCÜ SAYISIYLA
DERGİNİZDE

- EKMEĞİN EMEKÇİSİ MAYALAR
- MAKEDONYALI İSKENDER'İN BEKLEYEREK KAZANMA SANATI
- TEFRIKA: UMRE'DE KAYBOLMAK

süzgeç

AMERİKA'YI YENİDEN KEŞFEDİN!

GELENEKTEN
GENETİĞE

TOHUM

9 771104 570101

FIYAT: 10 TL AVRUPA - 6 EURO KKTÇ: 10 TL

İNSAN VE HAYAT

HAZİRAN 2019 SAYI 112

1 Kilogram Et 15 bin Litre Su

1 kilogram et için 15 bin litre su gittiği hesaplanmış. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'ne göre, bir fincan kahve için, tohumu toprağa ektikten önümüze gelene kadar toplam 140 litre su harcanıyor. Tarım ve hayvancılık, dünya genelinde var olan suyun yüzde 70'inin kullanıldığı alanlar olarak karşımıza çıkıyor. Et ve kümes hayvancılığıysa en çok su talep eden üretim sektörü. Bir kilo sığır eti için ortalama 15 bin 400 litre su gerekiyor. Kullanılan suyun büyük çoğunluğuysa hayvan yemi üretmeye gidiyor. Normal bir pantolon üretimi için ise 10 bin litre su gerekiyormuş. Bütün bu hesaplamaların sonunda 70-80 TL'ye alınan bir pantolonun görünen maddi değerinin

arkasında görünmeyen değerinden dolayı insanlığın şükrünü artıracak bir sonuç bekliyorduk. Ancak çalışma, insanları su krizinin, en büyük tehlikeye sahip küresel risklerden biri olarak görüldüğü sonucuna götürmüştü.

MAK Araştırma, geçen ay yaptığı bir araştırma sonucunu yayınladı. İnsanlara "Eşinizle beraber aniden bir yere gitmeniz gerekiyor. Çocuğunuzu, aşağıdaki komşulardan hangisine teslim (emanet) edersiniz?" sorusunu sormuşlar. Meslek grupları yazılmış. Doktor, polis, hâkim, din görevlileri (imam, müezzin ya da Kur'an kursu hocası)... Cevaplarda ilk onda din görevlisi olmaması dikkat çekmiş. Benzer bir anket 90'lı yıllarda yapılmış. O dönemde yapıldığında en güvenilir kişiler arasında din görevlileri ilk 3'te yer alıyormuş. Araştırmayı yapan şirket, sonuçları, "dindara ve din adamlarına karşı toplumun güveni, en alt seviyeye düştü", şeklinde analiz etmiş. Anketin güvenilirliği test edilebilir, bu sorunun cevabındaki sonuçları farklı yorumlamak ise mümkün gözüküyor.

ilk 10

12.000 Kilometrelik Çap

Dünya'dan 500 milyon trilyon kilometre (500 kentanilyon kilometre, yaklaşık 53 milyon ışık yılı) uzaktaki kara deliğin fotoğrafı çekildi. Bunun için dünyanın farklı bölgelerinde yer alan 8 teleskop kullanıldı. Teleskopların çapları ne kadar genişletilebilir ise, o kadar uzağı görüntülemek mümkün oluyor. Dünyadaki 8 teleskop aynı anda aynı noktaya yönlendirildi. 12.000 kilometre çaplı bir teleskop elde edilmiş oldu. Bu da yaklaşık Malatya'nın yüzölçümü kadar. İki sene boyunca gözlemler yapılırken 5 petabyte veri toplanmış. Bu kadar çalışmanın sonunda ortaya çıkan görüntü, bilim adamlarını da memnun etmemiş olacak ki daha net görüntüler alabilmek için daha çok teleskoba ihtiyaç duyduklarını söylediler. Daha çok teleskop için ise daha çok para harcamak gerekiyor. Yeni teknolojilerle inşa edilecek teleskopların sayısı artarsa, dünyanın ayrı yerlerindeki teleskopları tek bir teleskop olarak kullanmak mümkün olacak. Böylece daha hassas verilerle daha net görüntüler çekilebilecek.

Mutlu Olmak

Mutluluk hormonu, beyinde bulunan hücreler arasında meydana gelen kimyasal etkileşimle ortaya çıkar. Adı, serotonin hormonudur. Kısacası bu hormon salgılanırsa kendinizi mutlu hissedersiniz. Fakat hayatta her an mutlu olmak zordur. Önünüze çıkan engeller, korkular, mücadeleler, sizi mutluluğunuzdan uzaklaştırabilir. Oysa her şeye rağmen mutlu olmak için, şükretmek için o kadar çok sebep vardır ki. Fotoğraftaki çocuklar gibi; ya bu sebepleri düşündürerek kendinizi mutlu olmak için zorlarsınız ya da gerçekten mutlu olmayı başarırsınız. Veya somurtmaya devam edersiniz. Her şey sizin elinizde..
(Malawi/Afrika)

Temiz Gönüller

Balıkçı, sabah saat 6:30'da çıkar evinden, deryaya dalar. Madenci, sabahın ilk ışıklarıyla yer altında karanlığa batar. Bunca şey ne için? Tabii ki eve helal ekmeğe götürebilmek için. Ter dökülür, mücadele verilir. Günün sonunda eller kirlidir, ama gönüller tertemizdir. Fotoğrafta görülen Kenyalı adam kirlenmiş elleriyle, onu emeğinin karşılığı olan ekmeğe ulaştıracak parayı tutuyor. Eller kirlensin, yıkanır geçer. Peki, gönül kirlendiyse nasıl temizlenecek?
(Kenya/Afrika)

Gerçek Bayram

İnsan bu dünyada daima nefsiyle mücadele içindedir. Nefis kötüyü yönlendirir, ruh iyiye gitmeye çalışır. Nefis günahı güzel gösterir, ruh da sevaba yönelir. Nefse en ağır gelen şey açlık ve susuzluktur. Ramazan ayında tutulan oruç, nefsin dizginlenmesi için bir fırsattır. O fırsat bu sene de geçti, bir Ramazan ayı daha bitti. Oruçlar tutuldu, iftarlar açıldı. Nefisler tutuldu, gönüller açıldı. Fırsatı değerlendirenler, bayram sabahı gerçek bayrama uyanacaklar. (Jakarta/Endonezya)

Çocuk yetiştirmenin püf noktaları bir annenin tecrübeleriyle kaleme alındı.

REÇETE
KİTAPLAR
SERİSİ

- Anneliğe başlangıç
- Çocuk beslenmesi ve sağlığı
- Aile içi iletişim
- Oyun ve hareket
- Boş zaman yönetimi

Kitap bir ihtiyaktır.

İNSAN VE
HAYAT
KİTAPLIĞI

TOHUM Ecdadın Tohum Pratikleri MİRAS ME

BARBAROS
DOĞAN

Ecdad her şeyde olduğu gibi tohumda da derin bilgi ve tecrübe sahibidir. Tecrübe ve bilgi sahibi olmak her şeyi çözmez, gelecek nesillere aktarılması gerekir. Osmanlı çiftçisi bunun bilincindedir. Çiftçiler Derneği'nin hazırladığı "Çiftçiler Derneği Mecmuası", bu bilincin bir neticesidir. Ahmet Tevfik Beyin hazırladığı, 11 Eylül 1917- Mayıs 1919 tarihleri arasında yirmi dokuz sayı olarak yayınlanan bu derginin içerisinde, tohumların nasıl seçileceği, nasıl olması gerektiği, muhafaza yöntemleri ve ince detaylar yer alıyor.

TOHUMLA Milletlerin Tohumla İmtihanı

FERHAT KAYA

Dünya üzerinde yaşayan herkes, bir gün mutlaka çiftçilikle az veya çok uğraşmıştır. Çiftliklerde yaşar, çiftlik hayvanlarına bakar, tohum saklar, toprağa dayalı bir hayat sürer ve geçimini topraktan sağlar. Hindistan'dan Brezilya'ya bugün, klasik çiftçilik bir kenara atıldı ve kayboluyor. Büyük çiftlikler, endüstri malzemesine dönüşen tohum, kimyasalın yükselişi yaşanıyor. Ara ara geri dönüşler de oluyor. Bulunduğu noktadan uzaklaşanlar ne kadar uzaklaştı, geri dönenler başladığı yere gelebiliyorlar mı, bozulmamış eski bilgilerle taze bilgilerin beraber olabilmesi için neler yapılıyor... Dünya'dan bir kaç örnek ülke...

Hazır maya kullanılan ekmekte, gerçekten alkol var mı? Hem evet alkol var, hem hayır. Ancak bu sizin bildiğiniz alkollerden değil.

Yaş mı Kuru mu?

E K M E Ğ İ N E M E K Ç İ S İ M A Y A L A R

EV YAPIMI EKMEK

MALZEMELER

500 gr
UN

1 Bardak
ILIK SU

Bir tutam
TUZ

1 Küp
MAYA

yemek savaşları

zorluk
düşük

hazırlama
30 dk

pişirme
25 dk

malîyet
düşük

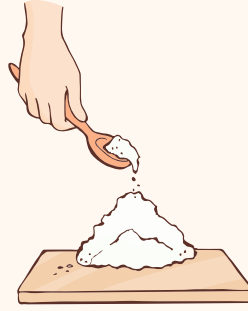

3 kişilik

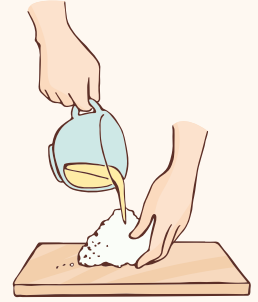
HAZIRLAMA

Mayayı ılık suda eritin.

Unu çalışma yüzeyine
koyun.

Una erimiş mayayı ekleyin
ve yoğurun.

Bir tutam tuz ekleyin ve
pürüzsüz hale gelinceye kadar
hamuru yoğurmaya devam edin.

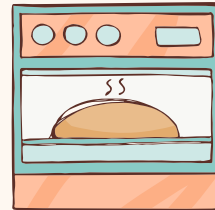
Sıcak bir yerde 45 dakika
dinlendirin ve kabarmasını
bekleyin.

Hamuru sıkarak yoğurun
ve top haline getirin.

Hamuru, kağıt serili bir fırın
tepsisine koyun, yüzeyine
kesikler atın.

Önceden ısıtılmış 180
derece fırında yaklaşık 25
dakika pişirin.

Ekmeği soğumaya bırakın
ve servis yapın.

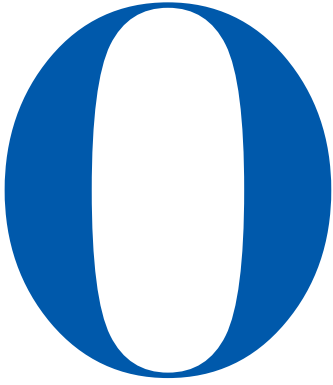
*Karıncayı bile incitmem deme!
Bile'den incinir karınca;
Söz söylemek irfan ister
Anlamak insan...
Fuzûlî*

Her Başlan- gıcın Bir Bitişi Olur Ama Nasıl?

UMREDE KAYBOLMAK

Obüste etrafımızda oturanlar, o anlatırken Ece'ye takdir eden gözlerle baktılar. Gerçekten de iki kiblesi olan mescidi anlatmıştım. Umreye gidiyoruz diye de değil. Ece'nin küçüklüğünden beri, daha bu çocuk masaldan ne anlar denilen yaşlardan itibaren ona masal anlatıyordum. Yaşı ilerledikçe başucuna oturup o an içimden nasıl bir masal geldiyse irticalen anlatıyordum.

Bazen denizlerde fırtınaya yakalanan bir kaptan oluyorduk, bazen dağları aşan bir seyyah. Ece büyüdükçe masalların yerini gerçek hikayelere, kıssalara ve peygamber hikayelerine bırakmıştı. Bir zaman Efendimizin (s.a.v.) hasretiyle yola düşen Veysel Karani'yi, dergâhına odun taşıyan Yunus Emre'yi, denizlerin hâkimi Barbaros'u anlattım. Okula başladıktan sonra ise haftada bir yaptığımız elifbe derslerinin ardından peygamberler tarihi okumaya başladık. Artık anlatmak yetmiyor, direkt kaynağından onun anlayacağı seviyede okumalar yapmak gerekiyordu. Sadece peygamberleri ve hayatlarını değil, dünya ve insanın yaratılışına dair bilgiler de ediniyordu böylelikle. İşte tam da o günlerde anlatmıştım Mescid-i Kibleteyn'i. Televizyondan duyduğu Kudüs'ün ne demek olduğunu anlatmaya çalışırken. Bu anlattıklarım sayesinde buraları daha iyi kavramaya başlamıştı. Mescid-i Kibleteyn'i hayranlıkla dolaştı. Birlikte iki rekat namaz kıldık. Kiblenin değiştirildiği anı birlikte hayal ettik.

Caminin etrafı seyyar satıcılarla doluydu. Otobüsümüze geçtiğimizde Büşra ve annesinin araçta olmadığını söylediler bize. Şaşırdık. Ece ile tekrar indik otobüsten. Etrafımıza bakınıyor, Büşra'yı ve annesini görmeye çalışıyorduk. Bütün insanlar birbirine benziyordu sanki. Endişeleniyor ama Ece'yi korkutmamak için belli etmemeye çalışıyordum. Çok geçmeden kafilemizden bir amcanın yanında Büşra'yı gördüm. Eşim de peşlerinden geliyordu. Yüzlerindeki telaşı görebiliyordum. İnsanlar gibi otobüsler de birbirlerine benzediği için bizim otobüsü bulamamışlar, ararken iyice kaybolduklarını düşünmüşler. O sırada bizim gruptan bir amcayı görünce durumu anlatmış eşim. Amca sağ olsun almış Büşra'yı yanına.

Kaybolan sadece bizimkiler değildi. Bir teyze de görünmüyordu. Eşi otobüsteydi ama kendi yoktu. Rehberimize "Bütün erkekler inip etrafı dolaşalım isterseniz." dedik.

Rehberimiz, bir elinde telefon bir elinde mikrofon ile biraz beklememizi söyledi. Diğer otobüsler gitmiş bir tek bizim otobüs kalmıştı. Sonradan öğrendik ki teyzemiz otobüsleri karıştırıp bizim grubun başka otobüsüne binmişti. Hepimiz Mescid-i Kuba'ya gideceğimiz için sorun olmadı. Orada buluşacaklardı ne de olsa.

Mescid-i Kuba'ya vardığımızda öğle ezanı okunmak üzereydi. Hocamız ezana kadar İslam'ın ilk mescidi olarak bilinen Mescid-i

◀ *Mescid-i Nebevi'nin kuzeybatısında bulunan bir tepeden, Medine şehrinin panoramik manzarasını, gösteriyor. Şehrin eski surlarının bir kısmı 1868-69 döneminde Sultan Abdülaziz Han tarafından 25 metreye kadar yükseltilmiş, ortada Bab el-Şam veya Suriye Kapısı ile birlikte görülebilir. Surların ardında Mescid-i Nebevi'nin beş minaresi ve kubbeleri yükseliyor. (1905)*

Kuba hakkında bilgi verdi. Efendimiz (s.a.v.) inşasında bizzat çalışmıştı. Hocamız böyle söyleyince Ece'nin gözleri parladı. Camiye bakıp bakıp:

- Burayı Peygamberimiz (s.a.v.) mi inşa etmiş yani, diyordu.

Abdestlerimizi tazeleyip namaza geçtik. Büşra benimle gelmişti bu sefer. Namazı Mescid-i Kuba'da da kılıyor olsanız içinizde Mescid-i Nebevi'den uzak kalmanın burukluğunu hissediyordunuz. Ezan okunurken bunu düşünebilirsiniz. Namaza durmadan kulağına eğilip

- Namazımı bitirene kadar yanımdan ayrılmanı istemiyorum kızım, dedim.

- Ben yanında oturacağım baba, dedi. O zaman boynumdaki isimliği çıkardım,

-Bunu namaz bitene kadar inceleyebilirsin, dedim.

Ben namaza dururken o da ilgiyle isimliğe bakmaya başladı.

Namazdan sonra tekrar otobüslerimize bindik. Son ziyaret yerimiz olan Hendek Harbi'nin yapıldığı yere doğru hareket ettik. Selman-ı Farisî (r.a.) ve hendek fikrini daha önce Ece'ye anlatmadığım için yolda anlatırım düşüncesiyle, Ece'yi yanıma almış, Büşra'yı annesine bırakmıştı. Ece'ye Selman-ı Farisî'nin (r.a.) istişare neticesinde fikrini söylemesini,

Efendimizin (s.a.v.) onu uygun buluşunu, ashabın ve Efendimizin (s.a.v.) birlikte hendek kazdıklarını yol boyunca anlattım. Ece,

- Vaay, çok iyi fikirmiş baba, dedi bu fikrin işe yaradığını öğrenince.

Ece ile sohbet ederken yol çabuk bitmişti. Otobüslerimizden iner inmez, mescide geçtik. İki rekat tahiyâtül mescid namazı kıldık. Sonra meydanda toplandık. Hocamız Hendek Harbini, öncesi ve sonrasıyla anlattı. Gördüğümüz tepenin o tepe olduğunu, mescitlerin de o savaşın kumandanlarına ait olduğunu söyledi. Ziyareti tamamlayıp otelimize döndük. Yemeklerde çocukların ikisi de eşimle gidiyordu. İki kız babası olmanın bir avantajı olarak yemekleri kendi başıma rahat rahat yiyordum. Yemekte birkaç kişinin gece yarısına doğru "cennet bahçesi" diye tabir olunan yere girip namaz kıldıklarını, dua ve ilticada bulduklarını duyunca içimden "O gece bu gece!" dedim. Ailece akşam namazına gidip yatsıdan sonra otele döndük. Erkenden yattık. Burada çocuklar, hiç olmadığı kadar erken yatıyorlardı. Gece saat bir gibi mescide gidecektim. Çünkü bu saatte alanı boşaltıp temizlik yapıyorlar, sonra yeniden alıyorlardı içeri.

Mescide ulaştığımda temizlik bitmek üzereydi. Sırada bekleyenlerin arasına

ben de katıldım. Az sonra paravanı açtılar. Önümdeki herkes koştura koştura doldurdu yeşil halıyı. Ben de bir sütunun yanında kendime yer bulabildim. Saniyeler içinde yeşil halıda boşluk dahi kalmamıştı. Hadîs-i şerifte bahsedildiği gibi burada olmak başka bir his idi. Saatlerin nasıl geçtiğini anlamamıştım. Efendimizin (s.a.v.) yanı başında sabah namazı vakti gelivermişti. Namaz sonrası Efendimizin (s.a.v.) kabrinin önünde selamlamak da nasip oldu. Her zamanki selamlama yerinde grubumuzla buluştum.

Önce Efendimiz'i (s.a.v.), sonra yanlarında bulunan Hazreti Ebubekir ve Hazreti Ömer'i (r.anhüma) son olarak da Cennetü'l Baki' ehlini selamladık. Grup hocamız otele dönmeden Cennetü'l Baki' kabristanını da ziyaret edeceğimizi söyleyince "Keşke eşimi ve çocukları da mescide getirseydim." diye iç geçirdim. Eşim çocuklarla birlikte kalıyor, namaza

◀ Mescid-i Nebevî'nin, Medine'nin eski eteklerinde yaklaşık 3 mil güney-güneydoğusunda bulunan Kuba Mescidi. 622'de Mekke'den Medine'ye Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) hicreti esnasında yapılan ilk mescid. (1905)

ben, tek başıma dahil olabiliyordum. Cennetü'l Baki'yi göremeyeceklerdi işte. Kabristan, kumdan tepelikler ve taşlarla doluydu. Hangi kabrin kime ait olduğu Türkiye'deki gibi üzerinde yazmıyordu. Hocamız bize bildiklerini gösterdi. Ve hepsinin hayatlarından bir parça anlattı. Uhud şehitlerinden efendimizin hanımlarına ve çocuklarına kadar birçok kıymetli kimse burada medfun idi. Bir ucundan girip diğer ucundan çıktık Cennetü'l Baki'nin. Otele dönerken kahvaltıdan sonra yakın mescid ziyaretleri yapılacağı söylendi.

Kahvaltı sonrası gideceğimiz yerler yürüme mesafesindeydi. Kızlar ve eşim ile birlikte hazırдық. Grup tamamlanınca önce Mescid-i Gamame'ye uğradık. Ece, rehberimizin dediklerini dikkatle dinledi. Bulut Mescidi ismi, ilgisini çekmişti çünkü. Rehberimiz, gölge olan bulutun burada beklediğini, o yüzden buraya mescid yapıldığını anlatınca gözleri büyüdü. Bana dönüp güldü. İki rekat namaz kılıp diğer bir mescide yani Hazreti Ebubekir'in (r.a.) mescidinin yanına geçtik. Mescid kapalı olduğundan içine giremedik. Ziyaret sonrası hocamız bugün ve yarın serbest olduğumuzu, cumartesi gü hurma almaya gideceğimizi söyledi. O sırada grubun içinden biri el kaldırıp söz istedi.

- Hocam, buralara kadar gelmişken ecdat yadigarı Medine İstasyonu'nu da görsek güzel olmaz mı? diye sordu.

Gruptaki başka arkadaşlar da aynı fikirde olduklarını beyan ettiler. Grup rehberimiz kendi aralarında kısa bir toplantı yaptıktan sonra içlerinden biri, biraz uzak olsa da Medine Tren İstasyonu'nun yürüme mesafesinde olduğunu, isteyenlerle istasyonu ziyaret edeceklerini, isteyenlerin otele dönebileceğini söyledi. Birkaç teyze ve amca, otelin yolunu tutarken eşimle göz göze geldik. Hava sıcaktı, çocuklar o mesafeyi yürüyebilir miydi? Eşim,

- Çocukların başlıkları ve Büşra'nın kangurusu yanımda, dedi. Gidebiliriz istersen.

- Tabii ki gideceğiz, bu fırsatı kaçırmak olmaz, dedim. Hep dinlediğimiz o hikayenin gerçekleştiği yeri görmemiz gerek.

Uzun caddeleri aştık, ara sokaklardan geçtik. Alt geçitler, dönemeçler derken istasyon, bir caddenin sonunda görüldü. Büşra sırtımdaydı, Ece ve annesi yanımda. Böyle grupta hareket edildiğinde ailece biraz geriden geliyorduk. Bu hem yavaşlığımızdan kaynaklanıyordu hem de birlikte yürümeyi sevmemizden. Bu sırada Ece,

- Hep dinlediğimiz o hikaye dedin ya baba, dedi bana. Anlatır mısın?

Anlatacaktım ama yanımızdan geçen araçların sesi müsaade etmiyordu.

-Birbirimizi duymak zor burada, dedim. İstasyona varalım, hocamız anlatır.

Uzaktan farklı mimarisi ile kendini belli eden istasyon binası, yaklaştıkça kendine hayran bırakıyordu. Uzun zaman önce yaşadığım bir binaya yıllar sonra tekrar gelmiş gibi hissediyordum bahçesine girdiğimizde. İstasyonun çay bahçesine dönüştürüldüğünü öğrendiğimizde biraz moralimiz bozulsa da içeri girince ecdat yadigarı o havayı koklamak mümkün olmuştu.

Binanın arka tarafındaki meydanda toplandık. Raylardan bazılarının ayaklarımız dokunmuştu. Rehberimiz, İkinci Abdülhamid Han'ın, Efendimiz (s.a.v.) saygısından ve onu rahatsız etmekten korkmasından dolayı bu rayların altına keçe döşettiğini anlattı. Bu hikaye Ece'nin çok hoşuna gitti. Hürmet ve incelik olan her şey dikkatini çekiyordu. Onun gözleri parlarken kendi kendime "İşte onun hayatında iz bırakacak bir hatıra daha." diyordum.

İNSAN CESETLERİ TARLASI: ZIĞINDERE

HAKAN ALTUNYURT

Çanakkale'de 5. Ordu Komutanı olan Alman General Liman von Sanders, bir teftiş sırasında Mehmetçiğe soruyor:

- İyi savaşıyor musunuz?
- Evet kumandanım!
- Niçin savaşıyorsunuz?
- Allah rızası için...

Bütün askerlerden aynı cevabı alan general şu yorumu yapar:

“Evlatları Allah rızası için çarpışan bir millet ebediyen var olur.”

Allah rızası için çarpışan, yürekleri toplu vuran, dönmeyi asla düşünmeyen ve ebedi vatan coğrafyasını bizlere bırakan ecdadın huzurlarındayız.

Çanakkale'deyiz.

Ateşin, barutun, kan ve gözyaşının hakim olduğu bu vatan coğrafyasında, şimdi huzur ve sükün içerisinde yatan, çam ağaçlarının atmosfere kattığı kokuyla ve kuş civıltılarının

kulakları dolduran sesi, kalpleri yumuşatan hazzıyla beraberiz.

Yaz mevsiminin ilk ayı olan haziranda neredesiniz, ne yapıyorsunuz bilemiyorum ancak; Çanakkale'de haziran olunca hüznün sarar dört bir yanı.

Nasıl sarmasın ki?

Sargı Yeri Şehitliği: Zığındere
Tarih, 28 Haziran 1915.

Haziran, bizim bildiğimiz haziranlardan değil.

Ama...

Gemi bildiğimiz gemi...

Queen Elizabeth.

Yer Zığındere...

Aslında sığınmaktan geliyor, Sığındere. Sargı yeri için bugünkü ifadeyle bir açık hava hastanesi denilebilir. İsimlerine dikkat edecek olursak; Soğanlıdere, Şahindere, Zığındere (Sığındere) Kocadere, Ağadere...

Hepsi dere şeklinde isimlenmiş. Su kenarlarına kurulmuş. Çünkü savaşın olmazsa olmazı hastaneler, hastanelerin de olmazsa olmazı ihtiyacı su olduğu için bütün hastaneler böyle dere yataklarının olduğu yerlere kurulmuş.

Garabet fikir

Sargı yerinde toplam 40 bin askerimiz tedavi görüyor. Mehmetçiklerimizle beraber 2 bin kadar İngiliz-Fransız müttefik ordularının askerlerini de tedavi ediyoruz. Yaralının, af/aman dileyenin dostu-düşmanı olmaz hassasiyeti ve anlayışının bir tezahürü olarak ecdat; kendisine bir gün önce silah doğrultan ve kendisini bir gün önce gırtlaklamaya, boğazlamaya çalışanları, şimdi kendi hastanesinde Hilâl-i Ahmer'de tedavi ediyor.

Fakat...

40 bin Türk'ü hazır bir arada bulmuşken "imha etme" fikri; soğuk vicdanlarda ve karanlık zihinlerde cereyan ediyor. Üstelik bu; savaş suçu, hatta insanlık suçu sayıldığı halde.

Her ne kadar; “Kendi yaralılarımız da var” diyen, İngiliz subaylar olsa da bahane üretmek zor olmuyor ve diyorlar ki 2 bin kişiyi kurtarıp ne yapacağız? Zaten İngiltere savaş ekonomisiyle mahvolmuş bir ülke, bu askerleri götüreceğiz, tedavi edeceğiz, yeniden hayata ve iş sahasına kazandırmak zorunda kalacağız... Bunların hepsi ağır sıkıntı ve külfettir. Hâlihazırda bu kadar Türk’ü bir arada bulmuşken zehirli gazları ve bombaları atalım.

Bu garabet fikir, verilen emirle yerine getiriliyor.

Görülüyor ki böyle bir emirle içlerindeki kini, nefreti ve öfkeyi kusuyorlar.

Bu kin, nefret ve öfke nereden geliyor diye soracak olursanız, cevabını yine tarihte bulursunuz.

Asırlardan beri bu karanlık zihniyetin karşısında olan çelik iradeli ve sağlam hafızalı bir millet olarak diyebiliriz ki; 1389’da Kosova’da biz vardık. 1396’da Niğbolu’da biz vardık. 1444’te Varna’da biz vardık. 1453’te İstanbul’u fetheden de bizdik, surlara al bayrağı diken Ulubatlı Hasan da bizdik. 1533’te atını Avrupa’nın içlerine kadar sürüp Viyana’ya dayanan Sultan Süleyman da bizdik.

1332 (1916) Cihadiye Yüzükleri

1915 yılında Gelibolu Yarımadası’ndaki savaşlarda canı ve kanı pahasına vatanını savunmak için mücadele ederken yaralanan binlerce askerin bakımını, hastabakıcı ve hemşireler üstlenmişti.

İlk etapta bakıcı bulmakta zorlanan yönetim, İstanbul’daki Türk ailelerine çağrı yaparak hemşire ve hastabakıcı aramaya başladı. Çağrının kısa sürede tüm İstanbul’da duyulmasının ardından binlerce gönüllü Türk kadını evlerinden getirdikleri yardım malzemeleriyle hastanelerde vazife aldı.

Ve 1915’te koca mermiyi kaldıran Koca Seyid, bir takımla 2400 kişiye Seddülbahir’i geçilmez kılan Ezinelî Yahya Çavuş da bizdik.

İşin özü; bu ruh hala o ruhtur.

Tıpkı General Mac Arthur’un dediği gibi; “Savaşta silahlar önemlidir, komutanlar önemlidir; ama daha önemli olan maneviyattır, ruhtur.”

Çanakkale’yi anlamlı kılan da asırlardan beri muhafaza edilen o kökleşmiş ruhtu.

Şimdi...

Yaz aylarında ayçiçek tarlalarının muhteşem görüntüsünü seyretmeye doyamadığımız mukaddes vatan coğrafyasında 28 Haziran 1915 tarihinde denizin mavi suları, müttefik donanmalarının top ateşleriyle hırçınlaşıyordu.

Bomba kusan gemilerin sayısı artıyor, çam kokuları yerini barut kokusuna, temiz tepecikler ise yerini sisli dumanlara bırakıyordu.

Savaşın sonunda gönüllü olarak vazife alan tüm kadınlara vefa borcu ödenmek isteniyordu. Ancak yapılan para teklifini gönüllüler; “Biz vatanımız için canımızı feda etmeye hazırlanmıştık” diyerek kabul etmediler.

Bunun üzerine yetkililer ordu depolarında kullanılmayan İngiliz tüfeklerinin namlularını keserek, üzerinde “1332 (1916) Cihadiye” yazılı yüzükler imal etti. Bu yüzükler daha sonra gönüllü Türk kadınlarına hediye olarak verildi.

Dere yatağını çevreleyen topraklarda beyaz çadırlar ve o çadırlarda yaşayan on binlerce asker. Sıhhiye vazifeleri sürekli koşturuyor. Yaralı askerlerin yaraları sarılıyor, pansuman yapılıyor, iğne vuruluyor. Zor savaş şartlarında sedye üzerinde ameliyatlar yapılıyor.

Bütün bu saldırılar, 5 Temmuz 1915 tarihinde bitecek, geride kalan manzara ise “insan cesetleri tarlası” olarak yazılacaktı. Sıhhiye hizmeti ve bir tas çorbayla bir dilim ekmek bekleyen savunmasız askerler, hiçbir savaş kuralına uymayan saldırganların attığı bombalarla, zehirli gazlarla şehadet şerbetini içecekti.

Zığındere’nin suları kurumuştur ama derenin her karış toprağında insan kanı su olup akmıştı. Çam ağaçları, ardıç ağaçları şahittir yaşananlara.

HAZİRAN 2019

SÜZGEÇ

AMERİKA'YI
YENİDEN
KEŞFEDİN!

Mezhepler Hakkında Bir Müslüman'ın Bilmesi Gerekenler

- Peygamber Efendimiz (s.a.v.) zamanında mezhep var mıydı?
- Mezhepler nasıl ve ne zaman ortaya çıktı?
- Âyet-i Kerîme ve Hadîs-i Şerîflerden hüküm çıkartabilir miyiz?
- Ehl-i Sünnet itikadı nedir?
- Ehl-i Sünnet'in ameldeki 4 hak mezhebi,
- Ehl-i Bid'at'in inkar ettiği kabir ziyareti, şefaath, tevessül, gibi hususlar,
- Gaznelilerden Osmanlılara, ecdadımızın Ehl-i Sünnet için verdiği mücadeleler...

Yakında

